

การแก้ปัญหาการบอกตำแหน่งประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6 โดยใช้วิธีการวาดแผนที่

นางพรทิพย์ เอี่ยมประเสริฐ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โรงเรียนเซนต์ดอมินิก
ปีการศึกษา 2560

ชื่อเรื่อง : การแก้ปัญหาการบอกตำแหน่งประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการวาดแผนที่

ผู้วิจัย : นางพรทิพย์ เอี่ยมประเสริฐ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ : สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ปีการศึกษา : 2560

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาประวัติศาสตร์ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 1 นักเรียนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิภาคของเรา คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งต้องเรียนรู้จักประเทศต่างๆในภูมิภาค , รู้จักที่ตั้งของประเทศ , ความแตกต่างของภูมิประเทศจากการศึกษาแผนที่ , วัฒนธรรม การปกครองและเศรษฐกิจของประเทศ เป็นต้น ซึ่งในการศึกษาแผนที่นั้น นักเรียนมีความสนใจแต่ขาดความเข้าใจ จึงไม่สามารถจำแนกลักษณะภูมิประเทศและยังไม่สามารถบอกที่ตั้งได้ ผู้สอนจึงต้องปรับรูปแบบการสอนเพื่อช่วยนักเรียนให้เกิดความเข้าใจและสามารถศึกษาแผนที่อย่างถูกต้องหลักการ ที่สำคัญนักเรียนต้องได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการหาคำตอบจากปัญหาที่เกิดขึ้นว่า จะทำอย่างไรให้นักเรียนสามารถบอกตำแหน่งประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ถูกต้อง จึงมีแนวคิดในการทดสอบและนำกิจกรรมศิลปะ วาดภาพระบายสี มาใช้ในการทำวิจัย เพื่อศึกษาว่าวิธีการนี้จะช่วยนักเรียนจดจำตำแหน่งของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จนเกิดความเข้าใจมากขึ้นหรือไม่ โดยเป็นการแก้ปัญหา นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาประวัติศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อแก้ปัญหาการบอกตำแหน่งประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ประโยชน์ของการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะมีความรู้ ความเข้าใจในการศึกษาแผนที่ และบอกตำแหน่งประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น การใช้วิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธีการวาดแผนที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ตัวแปรตาม ความสามารถในการบอกตำแหน่งประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

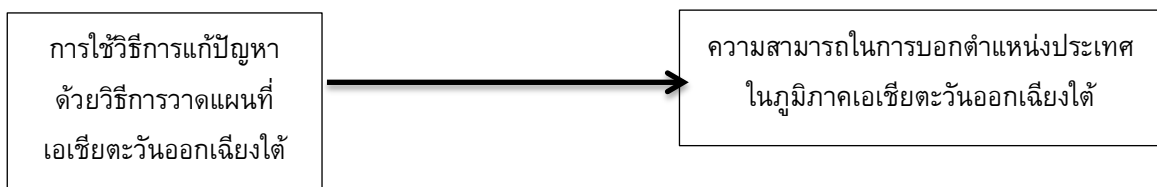
ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 254 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive sampling)เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเป็นแผนที่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. จากนั้น ครูลองให้นักเรียนดูแผนที่ที่เป็นรูปร่างประเทศต่างๆแต่ไม่ระบุชื่อประเทศ โดยเป็นการถาม - ตอบปากเปล่า (ครูบันทึกข้อมูลหลังการถามตอบ)
3. เมื่อพบนักเรียนที่ไม่สามารถจดจำตำแหน่งได้ ครูดำเนินการแยกกลุ่มออกมานอกเวลา
4. ครูดำเนินการวิจัยในสัปดาห์ที่ 1
 - 4.1 ครูเพิ่มสื่อเป็นภาพขยายลักษณะประเทศต่างๆในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน ได้สังเกต ประมาณ 2-3 ครั้ง (ครูบันทึกข้อมูลระหว่างการสังเกต)

4.2 ให้นักเรียนที่ไม่สามารถจดจำตำแหน่งได้ สังเกตแผนที่อย่างละเอียด มีการชี้ประเทศ และอธิบายรูปลักษณะประเทศร่วมกับครู

4.3 ให้นักเรียนทำใบงานที่เป็นแผนที่ ที่จำนวนประเทศไม่ครบเพื่อให้นักเรียนได้เขียนเพิ่มเติม จากนั้นครูบันทึกผลการทดสอบ

5. ครูดำเนินการวิจัยในสัปดาห์ที่ 2

5.1 ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 15 คน ใช้เวลาลองสังเกตแผนที่ร่วมกับครูอีกครั้งหนึ่ง แล้ววาดภาพประเทศต่างๆในกระดาษ A 4 โดยไม่ดูต้นแบบจากสื่อแผนที่ แล้วระบายสีตามจินตนาการ จากนั้นครูบันทึกผลจากผลงานนักเรียน

6. ประเมินผลทั้ง 2 กิจกรรมที่นักเรียนได้ลงมือทำ

7. ครูสรุปผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ใบงานประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ใบงานที่เป็นแผนที่ ระบุตำแหน่งประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีเพียง 9 ประเทศ และให้นักเรียนวาดประเทศที่หายไปเพิ่มเติม

2. ใบงานเพื่อการวาดรูปประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ใบงานกระดาษ A4 เปล่า เพื่อให้นักเรียนได้วาดแผนที่ทั้งหมด

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 คน ที่ไม่สามารถบอกตำแหน่งประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ สรุปผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งที่ 1 ในการทดสอบผ่านการทำใบงานแผนที่ พบว่า นักเรียนวาดตำแหน่งประเทศที่หายไปได้ถูกต้อง ทั้งหมด 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 แสดงว่าถ้า นักเรียนได้ดูและสังเกตภาพประเทศต่างๆจากสื่อก่อนแล้ววาดเพิ่มเติม นักเรียนจะยังพอจดจำได้ และบอกตำแหน่งได้ถูกต้อง

2. จากการศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งที่ 2 ในการวาดรูป ระบายสี แผนที่ นักเรียนสามารถวาดรูปได้ถูกต้องตำแหน่ง เขียนชื่อประเทศถูกต้อง และระบายสีได้สวยงาม จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 นักเรียนมีความสุขสนุกสนานกับการวาดภาพระบายสีด้วยตนเอง และวาดได้ถูกต้องตามตำแหน่งที่กำหนด

3. จากการทำกิจกรรมทั้ง 2 ประเภทนี้จะเห็นได้ว่าการให้นักเรียนทำกิจกรรมเช่นนี้ นักเรียนเรียนรู้จนเกิดทักษะการสังเกต เกิดความจำ ความเข้าใจ และมีความสนุกสนานผ่านการเรียนรู้มากขึ้น โดยไม่รู้สึกรว่เป็นการบังคับจำ ทำให้จดจำตำแหน่งของประเทศต่างๆในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. อาจมีการต่อยอดโดยสร้างกิจกรรมบูรณาการกับวิชาอื่นๆเพื่อเพิ่มทักษะการอ่านแผนที่ เช่น การวัดระยะแผนที่ (คณิตศาสตร์) , การเขียนคำภาษาอังกฤษในแผนที่ เป็นต้น
2. ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจพัฒนาสื่อเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และเพิ่มความสุขให้กับวิชาประวัติศาสตร์

ภาคผนวก

แบบบันทึกผลครั้งที่ 1

บันทึกผลการทำใบงานประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ลำดับของ นักเรียน	ดูรูปแต่ละประเทศที่ขยาย ใหญ่แล้วบอกชื่อได้ ถูกต้อง	สังเกต ซึ่รูปภาพ และ อธิบายเกี่ยวกับประเทศ ต่าง ๆ	วาดภาพในใบงาน เพิ่ม ประเทศที่หายไปได้ ถูกต้อง
1	✓	✓	✓
2.	✓	✓	✓
3.	✓	✓	✓
4.	✓	✓	✓
5.	x	✓	✓
6.	✓	✓	✓
7.	✓	✓	✓
8.	✓	x	✓
9.	✓	✓	✓
10.	x	✓	✓
11.	✓	✓	✓
12.	✓	✓	✓
13.	✓	x	✓
14.	✓	✓	✓
15.	✓	✓	✓
คิดเป็นร้อยละ	87	87	100

จากตารางพบว่านักเรียนมีทักษะในการเรียนรู้ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คิดเป็นร้อยละ 91.33 อยู่ในระดับดีเยี่ยม

แบบบันทึกผลครั้งที่ 2

- บันทึกการทำใบงานเพื่อการวาดรูปประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ลำดับของ นักเรียน	สามารถวาดรูปประเทศได้ ถูกต้อง	สามารถเขียนชื่อ ประเทศได้ถูกต้อง	วาดรูประบายสีสวยงาม
1	✓	✓	✓
2.	✓	✓	✓
3.	✓	✓	✓
4.	✓	✓	✓
5.	✓	✓	✓
6.	✓	✓	✓
7.	✓	✓	✓
8.	✓	✓	✓
9.	✓	✓	✓
10.	✓	✓	✓
11.	✓	✓	✓
12.	✓	✓	✓
13.	✓	✓	✓
14.	✓	✓	✓
15.	✓	✓	✓
ร้อยละ	100	100	100

จากตารางพบว่านักเรียนมีทักษะในการจดจำและวาดภาพแผนที่ประเทศในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ คิดเป็นร้อยละ 100 อยู่ในระดับดีเยี่ยม

